

San 19nan Desanburukalo - san 1991
A songo : DOROME 10 - N° 239

Kibaru

A be bo kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hake : 17.000
"AMAP" kuntigi : Gawusu DARABO - Dilanbagaw kuntigi: Amadu GAJI Kante - Sebenbagaw kuntigi: Basiriki TURE

MALI
SARIYASUNBA

JAMANADENW
KA SININESIGI
BOLODA
SEBEN

ANKA LABATO

Mali ciklaw ka foroba kunben

K'a ta san 1991 Desanburukalo tile 9 na, k'a bila a tile 13 la, Mali ciklaw, n'o y'a kungo-kono-mogow ye, i ko seneklaw, baganmaralaw, monniklaw ni bolola baarakelaw ka foroba kunben fôlo kera Bamako.

Bee b'a dôñ, ko dijë jamana kelen-kelen bee sigilen be ba-loko dôrôn de kan. Bee b'a dôñ, ko farajela ani farafinna, ko ciklaw de ye balofenw soroklaw ye. Bee b'a dôñ, k'olu de be segen suguya bee munu walasa dugu-kono-mogow ka balo.

Nka, jamana camankono, Mali tun be minnu na Musa tile la, nemogow kera ciklaw majafanciw ye, k'a d'a kan, fangasow n'u ka baaradaw kungi-giw n'a mogô faamuyalenw ma ciklaw jate fen werew ye «burusi-kono-mogow» ko. O koro ye mogô minnu te da dôñ ko la; kunfinw; kodonbaliw; nalomaw, minnu b'u yerefaga baara la, mogô werew k'o baara tôngow dun.

Ni yelema kura tun ma ke Mali

la, san 1991 Marisikalo tile 26 la, n'o kera Musa n'a ka fanga binni ye, Mali ciklaw tun bo ka gelen nogô la. O yelema kura de nana ni Konferansi Nasionali ye, min senfe, ciklaw ka kuma fôra, k'a jira ko laje kerenkerennen ka laben, k'u lamen, k'u ka segenw dôñ u ye, k'u joyoro n'u niyoro sigi, ka feere bee tige walasa u ka bo bolokofemogoya la.

O de koso ciklaw ka kunben fôlo ye wale damadow laje, minnu latemen konuman, bëna ke sababu ye k'a jira ciklaw ni baarakela tòw la, k'u bee ye kelen ye baara n'a nafaw diyaboli la. O wale dôñ file nin ye:

A jirala Mali ciklaw (seneklaw, baganmaralaw, bamonnaw ni bolola baarakela werew...) ka foroba kunben kene kan, ko nin y'a sije fôlo ye, an ka kungo-kono-mogow ni jamana nemogow ka sigi kene kelen kan, k'an ka jamana maraw ni kafow ni kubedaw ni togodaw

sigimogow haminankow n'u miiranankow n'u ka netaa walew jatemine, walasa ka feere dabali u latemen konuman na. Togoda mogow k'olu sago ye u ka dinelatige nogoyali n'u ka netaa sabatili n'u ka soro labugunni ye, k'a soro u danbe ma lagosi.

Kabini Mali y'a yere ta san 1960, setanburukalo tile 22, fo ka se bi ma, ciklaw ma donda la, k'u jate Mali yere-wolodenw fanba ye, jamana ka bongola semejiri ye minnu ye. San 30 temennen in kono, yelema fen o fen ninina ciklaw ka dinelatige nogoyali hukumu kono, o si ma se ka here lase u ma, a ma fosi lase u ma ni degun te, bawo feere ninnu ma sira soro.

A jirala ciklaw ka foroba kunben kene kan, ko baara teliman-folofolo min ka kan ka ke Mali kono, o ye kongo keleli ye fo k'a silatunun pewu.

Baara min be se ka tugu o la, o ye ciklaw demeni ye u ka

(A la page 8)

MALI SARIYASUNBA JAMANADENW KA SINIÑESIGI BOLODA SEBEN AN KA LABATO

San 1992 zanwiyekalo tile 12 kera jamanadenw wotedon ye Mali sariyasunba kan. O temenén kó, wote tów minnu bëna kë, o ye Meriw mögów ani Depitew ni Peresidan kura sigi ye. Ob'i n'a fó wote suguya naani, an ka kan, ka minnu kë, walasa ka jamana fangabolo kuraw sigi sen kan, sanni san 1992 Marisikalo tile 26 ce, min be ben Musa ka fanga binni sanyéléma fólo ni forobafanga basigili sanyéléma fólo má.

Min ye Mali sariyasunba ye, an ka kan, k'a dón k'o y'an ka siniñesigi bolodaseben de ye. Sariya tów bëe bë tali k'ale de kan, hadamadenya ko politikiko, nafasoroko, seko ni dónko, yiriwaliko ni netaako bëe latemecogow la.

O bëe de siratige la, an ka kan, k'an ka jamana sariyasunba labato, k'a d'a kan, ale de b'an bilasira tuma o tuma, n'an ninenan an ka ketaw kó, wali n'an b'a fë, k'an beremakow nejini, i n'a fó fën min dagalen b'an ye, n'o ma k'a kecogo la. O fën be se ka ke nafoloko, baarako, kiritigeko, bolofen nanbaraliko ani dögömayako caman wërew ye.

An ka kan ka fën minnu kë, an'an man kan ka fën minnu kë, an ka kan ni fën minnu ye, fasobaara la, olu bëe dantigelen be sariyasunba de kono. Ni mög min y'a labato, a ka ca la, o tigi te son ka don nanbarako la, wa nanbara te se ka k'o tigi la.

Segu ni Moti kunbenw

A bë fō ko balimakelë bë sisi, nk'a tē mënë. O b'i n'a fō murutili wale minnu bë ka ke tijeli caman sababu ye Mali kënekanyanfan fë, kabini san fila hake kono.

Don o don, bolofa wale kura de bë fara tijeli kan:

hadamadenw bë ka faga cogo bëe la, dantanfénw tē to, kuma tē magoñfénw ma.

Jamana kelen wolodenw filila njogon ka tijew ma, cogoya la, min laban kéra mugu ni kise tali ye ka njogon silasa, ka siran basigi, ka jigitigekow ke ka Malidenw bëe dabali ban.

Mali kënekanyanfan kële kelen bë sisan ka jamana kono kow bëe lasumaya politiki sira, hadamadenya sira, soro sira, yirwali sira ani netaa sira bëe lajelen kan.

Yelema kura min nininna Musa ka fanga bin tuma, n'o ye san 1991 Marisikalo tile 26 don ye, i ko demokarasiko forobafangako, pariti politiki camanko ni kënjereye walew n'u njogonnaw, olu bëe latemeli bë ka geléya k'a sababu ke kële kelen in mankanw ye.

kunben folo

Njogonye caman minnu kéra jamana kono an'a kókan, olu labanna kunben fôlo la, min kéra Segu, san 1991 Nowanburukalo tile 25 n'a 27 don. Wale minnu kéra bëen sira kan, sanni Segu kunben ce, olu lajéra Mali njemogow n'a demebagaw fë, ka feerew tige, walasa ka kënekanyanfan mögo murutilenw sendon jekasigi ni jekafô la.

joyoro kejnekanko la

O jekasigi n'o jekafé de sementiyara Moti kunben senfè, min kéra san 1991 Desanburukalo tile 16 n'a 18 kónç. O waati kónç, fan fila bëe y'i hakilinataw jira njogon na. Fangaso y'ajira mogo murutilenw ka cidenw na, ko Mali ye jama-na kelen de ye, kabini lawale la, min tè se ka fara sanko k'a tila; ko Mali y'an bëe faso de ye, an ka kan, ka min mata-rafa, walasa dijé kana yéle an na.

bëe haminankow

Mogo murutilenw ka ciden minnu tun bë Moti kunben kéné kan, olu ye layidu ta, k'u sónna mugu ni kisé bilali ma, k'u sónna Mali tilabaliya ma, k'u sónna sigikakuma nafamaw ma, minnu senfè, fëere tigelenw bë laje, k'u fëse-fëse ka

bén bëe haminankow ma.

O b'a jira ko hali ni bén ma ke Moti, njogonfaamuya kéra Moti, min bénna ke sababu ye ka njogonye wérèw laben, Mali kónç wali Mali kókan fo bén ka ke, ka kele ban, ka jamana yiriwali ke bëe ka baara ye njogonfè.

Moti kunben kuncera kan min kan, o bë bén de jira. Nk'a tè né muju kó. A tè né sabali kó, bawo a bë fo ko jikalan fila tè njogon sogin.

Amadu GANI Kante

k'a damine KIDIRA fo KIDALI, k'a damine SIKASO fo WATAGUNA, Mali ye jamana kelen ye, Malidenw bëe ye faso jama kelen ye. Sigikakuma, bolodijnjogonma ni njogonfaamuya ye Mali danbe kóye, yéléma tè se ka don min na.

Maana

Nin kera ce do ye. N'ale tun be taa a buranna la, a tun b'a fo a muso ye k'a ka na to tobi ka di a ma, a n'o na tun be taa a buranna la. N'a buranmuso tun ye dumuni tobi ka di a ma, a tun b'o na k'o dumuni na k'o dun, a tun te son k'a buranmuso ka na tobilen dun k'o na man di? O meennna ka meen fo o ye buranmuso kabakoya kosebe. Don do la, a taato a buranna la, sanji y'a gosi fo k'a ka duloki n'a ka kulusi bee nigin. A sera a buranna la sufe. A buranmuso y'a ye tuma min na, a hine donn'a la kosebe. A taara a bisimila so do kono.

Yeeleentun te o so kono. Ka sorokataa

duloki ni kulusi ta k'o da tasa kono ka taa o di a buranke ma so kono, ki kodon. Ay'i kodon tuma min na, ce y'o dayele k'a ka na k'o la tasa kono, ka sorok'a tege ko k'a b'o dun. N balimaw, qanakoro bee n'a minfere don. A tege sera fini ma tuma min na tasa kono, a maloyara fo a wulila k'a ka palan ta ka taa a ka dugu la o sukelen bee.

K'a ta nin don na ka n'a bila bi la a ni na ma taa a buranna la tugun.

Jiki komagara,

Ka bo kejelen kaaba

(Mali).

Mandiya Korojoli

Muso do kodiya kojugu a ce ye, don do, a taara kundiga sago la konuman ka n'o jira a ce la, ce ko: el dogo! i kundako jena kosebe. Mun ka d'i ye bi dogo, ne k'o ke i ye.

Muso ko:

Min ka di ne ye bi, e te se k'o ke ne ye. Nten'a o fotengansan, k'a sorok, itena se k'a ke.

Ce ko:

Hali n'i ko bi n'ka misi faga i ye bi, ne b'o ke; sanko fen were. Muso ko: Ce, i tena se k'a ke, n'ta fo.

Ce ko:

N'i da ye fen o fen fo bi, ne b'o ke.

Muso ko:

Wa, ne b'a fe i ka ne bila ko bo i ka furu

la, ka n furusa bi, o de ka di ne ye. Ce ko muso ka segin a ka kumawan. Muso seginn'a kan siye fila. Ce ko n'o de ka d'i ye wa, n'y'i bila ka bo n'ka furu la; i ni ce, taa a' ka so. Obalala muso la, k'a sababuke, atun ko ka d'a ce ye kojugu. Muso taara mogow nofe, u ka na a ce deli. Delilikew law nana, ce ma son. ka ko bee ke ka dese, ce ma son cogo si la. I k'a don, o kera muso bilalen de ye. Mogoo kecogo b'i ko diya mogoo ye, a be se k'i ko goy'a ye fana

Negeta Kulubali
balikukalan karamogo
Banani Dunba Kulukoro (Mali).

Baginda balikukalan teriw ka ton

Balikukalan teriw ka ton si-gira Baginda Mekalo, san 1991. Ton in te politiki ton ye, diine ton te... a sigikun ye wolokan kalan yiriwali de ye Mali kono : ka sorok yi-riwa, ka kongo, minnogo, bana ni kunfinya kelle, ka ban, jamana kono pewu. Balikukalan teriw ka ton dayelenne don bee ye : ce, muso, dei misen ni maakoroba farais ni farafin, dunan ni dugulen, ton taabolo n'a sariyaw ye minnu lahine, n'u be jen ka tondenseben ta.

Balikukalan teriw ka ton sun be Baginda. Sun in be se ka yelema Mali fan bee, tondenw ka yamaruya kono.

TON PERESIDAN : Isaka Sanogo P.R.B. Baginda

SEKERETERI

ZENERALI :

Mahamadu KONTA

Lakolikaramogo Baginda.

Bamako Desanburukalo

23 - San 1991.

Sekeretari Zenerali

Mahamadu KONTA.

Dinctonkun naani jamanaw bëc lajelen sinijesigi y'u denw ye.

Walasa den ka lamo, ka barika soro, ka ke kamalenkoroye, min talen don a ni na, ni baara t'a kene, fa ka balo numan nafama de dun, ka ji saniyalen soro, ka don lakoli la, ka furaw soro a ni lakisili kama.

Den ka dinelatige wale kun folow neni sirilen don a nacago la dñe kono. O de koso, a jirala ko den keneman de ka kan, ka na dñe kono walasa a ka se k'a kogo da banaw la, minnu ka jugu den fitinuw ma; sanko u san folow. den mago b'a ba keneman na, walasa denbaya ka se k'a wasa don a la, k'a nesin a ladonni walew ma konuman.

Ni den min kera banabaato mogo ye, k'a ba degun baaraw fe, walima o fana ka ke bana-

waatiw la.

O geléyaw bëc se ka digi a ni na kosebe, fo k'a laban ke saya yere ye. O geléya kelenw bëc se ka muso konomaw soro, minnu wolonugu segenna, n'u b'u ka bange lanbanw na. Den caman soro bëc se ka denbatigi bana walima ka k'a sata ye.

Ni bangew surunyara nogon na, wolonugurde lafiya soro muso ka konomaya n'ajigiani beem be ke segen kono. Ni sindili ni denmis en fitinuw ladonni faral'o kan, denbatigi bëc geléya can man soro.

Nin bee temenen ko, an k'a laje nogonfe, koro min be bange kolosili la. Bange kolosili ye mun ye, n'an k'o ma ko «pilannigi». Bange kolosili ye feerew dabali de ye denwolo siratige la, walasa bangew ka janya nogon na. Bange

Bange kolosili ciyakeda ka baara ye mun ye ?

baato ye, a ka c'a la, mogo jigi bere te d'o den masina kan. O yoro la, an b'aw hakili da dñe kene ya sabatili walew jekulu n'emogo ka korefokan do kan, min senfe a y'a jira ko : «hadamaden ka netaa dakun kelen-kelen bee jujon ye dakun koro ye, o temenen ko, a joyoro ka bon dakun nata fana kono».

Dñe kene ya sabatili walew jekulu (O.M.S.) ka mogo faamuyalenw, den n'a ba ni lakanani ni bange kolosili baaraw la, olu y'a jira ko «bangew janyali nogon na, nafa ka bon denbaya ka kene ya n'a ka netaa ni here ni lafiyakow la.

Bangew janyali nogon na sababu la, denbatigw ni be lafiya, k'u kene ya u farikolo la, wa a ka ca a la, ni denko y'u mine, o b'a soro u labennen don. Ut'e degun bere soro u ka konomaya kono.

A jirala ko ni npogotiginin ma san mugan dafa, a be se ka geléya soro a ka konomaya n'a jiginin

kolosili ciyakeda ka baara do fana nesinnen don densorobaliya keleli ma. Furaw ni feere werew be seriwusi in bolo bangew bolodali la; u be se ka bange lateliya walima k'a lasumaya; u be se ka dansigi denw hake la.

Mali kono bi, bange kolosili baarada ka keta kologirinw do ye bange janyali ye nogon na, walasa ka caman bëc densaya la. Dogotoro taw bolo mocoow bolen don u nofe, o wale numan in tiimeli la. Feere suguya caman tigerà bange bolodali la, k'a ta furà kununtaw la fo ka t'a bila pikiriw la. Laada la, fen caman tun be ke Mali kono ka muso n'a furuce janya nogon na, muso jiginni no gonni na. O waati, furumuso be t'a lafiya a ka so. A d'ow la, a be to a somogow bara fo ka taa denjerénin dabo. O b'a jir'an na, ko kabini lawale la, feere tun b'an benbaw bolo ka bangew janya nogon na.

Mali cikclaw ka foroba kunben

soro labugunni na ni cikeminen kura nafamaw ye, minnu sababu la, an balima wula-kono-mogow be se ka lafiya ni here soro u dahirime ninini siratige la.

Min ye Mali kungo-kono-mogow ka sinijesigi walew sira waga boli ye, k'u sinsi ani k'u lafasa donjanw kama, lajekelaw da ser'o ma.

U y'a jira k'o y'u haminankoba do ye, u jigi dalen don jamana nemogow kan, min tiimeli konuman na.

Mali wula-kono-mogow y'u kangarida jamana nemogow ye, ko fanga min b'olu la, o se fana b'u ye ka jamakanuntigi 10 (tan) labin, n'u ka kewalew te taa u jiminsira fe. Cikclaw ka foli la, faso soro nikun y'olu de ye. Olu de be nene ni funteni ni sanji muju, walasa dunkafa be se ka sababti jamana kono. K'a

damine jamana nemogow foli la, fo ka se kubedaw baarakela gansanw ma, ninnu bee nejeyoro ye olu cikclaw ni baganmaralaw ni monnikelaw ye.

An hakili la, tige temennen t'o korefokan kan, bawo «bore lankolon te jo». N'i y'a men k'i be ko o ko ke, o y'a soro i konobara falen don. Nin bee de koso, wula-kono-mo-gow nemogoba n'o ye cike ni baganmara ni sigiyorow lakanani minisiri Madamu Si MAYIMUNA BA ye, o ye layidu ta, ko ni ala sonna, cikclaw haminankow n'u haju gelenw kunkun n'a nejen bena latomb ni here barikamaw ye, minnu bena Mali soro yiriwa, ka here lase an balima kungo-kono-mogow ma, k'u danbe lasegin u ma, ka jamana ka netaa siraw banban.

Basiriki TURE

